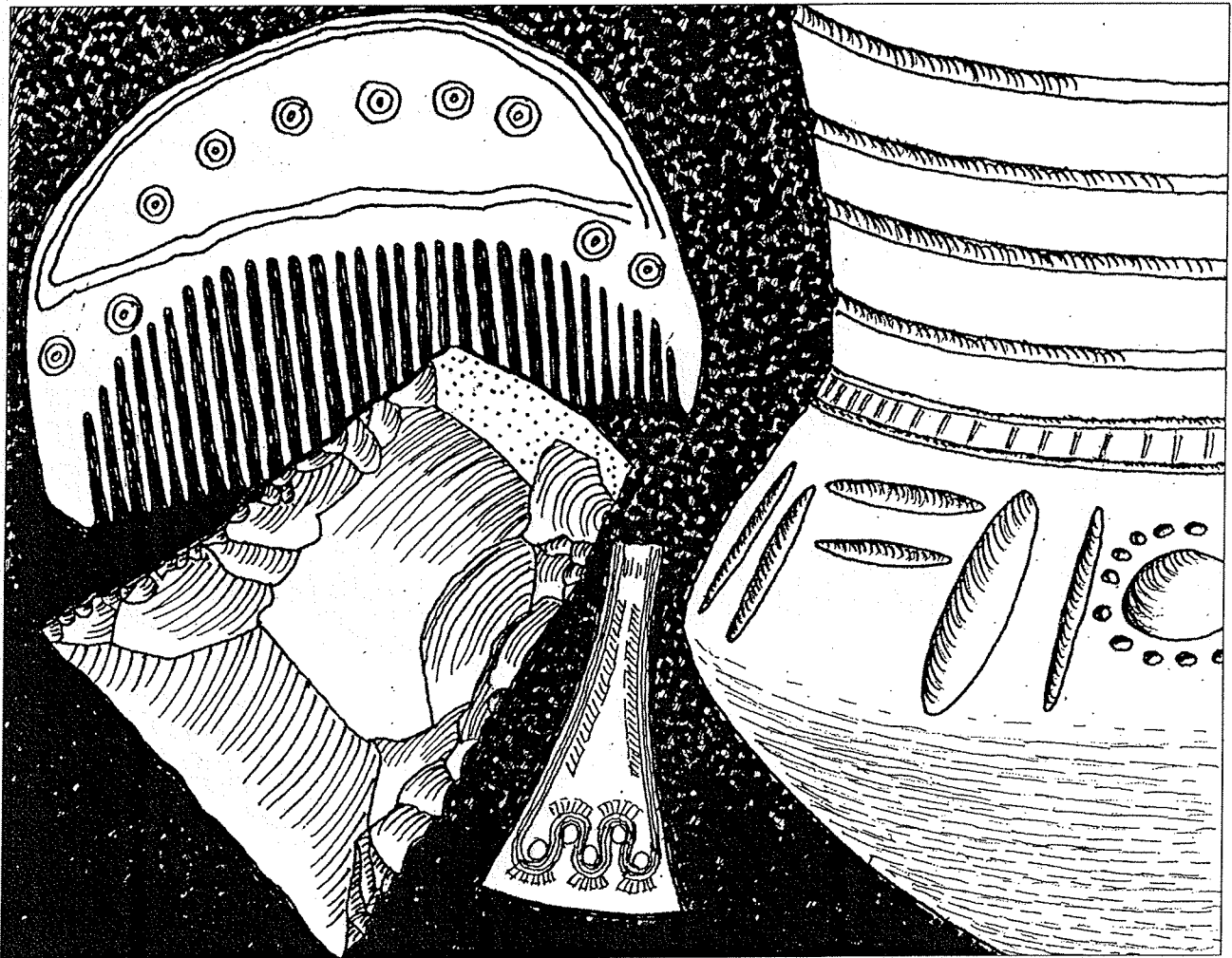

Mesolitikum på Styrösö

Styrösö 145 | Styrösö 2:653 | Boplats
Förundersökning, antikvarisk kontroll | Göteborgs kommun

Thomas Johansson

ARKEOLOGISK RAPPORT FRÅN
GÖTEBORGS STADSMUSEUM
ISSN 1651-7636
© Göteborgs Stadsmuseum 2005
Norra Hamngatan 12
411 14 GÖTEBORG
www.stadsmuseum.goteborg.se

REDAKTION
Mats Johansson
Johannes Nieminen
Ulf Ragnesten

OMSLAGETS GRAFISKA FORM OCH LAYOUT
Mimmi Andersson
Teckning: Hans Dillner

TOPOGRAFISKA OCH EKONOMISKA KARTAN
© Lantmäteriverket. Medgivande 507-98-3211

KARTOR FRÅN STADSBYGGNADSKONTORETS DATABAS
© Göteborgs Stadsbyggnadskontor

FORNLÄMNING STYRSÖ 145

Arkeologisk förundersökning, antikvarisk kontroll

Boplat, äldre stenålder

Göteborgs Stadsmuseum företog på uppdrag av Länsstyrelsen i Västra Götaland våren 1998 en förundersökning samt en antikvarisk kontroll på boplaten St 145, beläget i Göteborgs södra skärgård på östra delen av ön Styrö. Fornlämningen är belägen på fastigheten Styrö 2:653 och undersökningarna för-
anleddes av en planerad husbyggnation på ytan. Området har under stenålder utgjort en havsnära vik och ligger i dag mellan 25-27 meter över havet. Undersökningarna gjordes med spade, grävslev och schaktmaskin och genererade en del slagen flinta som kunde dateras till mesolitikum samt neolitikum. Spår av kulturlager hittades. Ingen slutundersökning har ansetts erforderlig.

Författaren har skrivit denna rapport utifrån platsledarens dokumentation.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslut nr:	220-24046-98
Uppdragsgivare:	Bengt Arvidsson
Läge:	Styrö 2:653
Ekonomisk karta:	6B 8c
Koordinater i rikets nät:	X 6394,76 / Y 1260,08
Grävningsorsak:	Husbyggnation
Grävningsinstitution:	Göteborgs Stadsmuseum
Tidpunkt för undersökning i fält:	98-04-02 och 98-05-05
Undersökt yta:	Ca 300 m ²
Antal arkeologtimmar i fält:	24
Platsledare:	98-04-02; Johan Wigforss 98-05-05; Ulf Ragnesten
Deltagare i fält:	98-04-02; Ulf Ragnesten
GSMA nr:	980009

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Den undersökta ytan ligger på fastigheten Styrö 2:653 belägen på nordöstra Styrö i Göteborgs södra skärgård (Fig. 1). Fastigheten ligger på en nivå mellan 25 och 27 meter över havet i en NV-sluttning i en dalgång mellan berg. Nivån är sådan så att den överstiger eller tangerar nivån för den postglaciala transgressionens maximum. Fornlämningen har under förhistorisk tid legat alldeles strandnära vid en nordligt löpande havsvik som varit del av det sund som delade det som idag är Styrö (Fig. 2). I dag ligger den ca 300 m från havet. Boplaten har varit väl skyddad med berg i öster och väster. Området är

MÅLSÄTTNING

Syftet med förundersökningen och den antikvariska kontrollen var enligt länsstyrelsens beslut ”att klarlägga fornlämningens art och utbredning inom fastigheten Styrsö 2:653”.

UNDERSÖKNINGSMETOD

Vid förundersökningen grävdes provgropar, till ett antal av 10, för hand med spade och skärlev (Fig. 4). Vid schaktkontrollen användes även hjälp av grävmaskin. På ytan grävdes flera schakt ned till sterila/orörda lager. Inga prover insamlades för analys.

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

Antikvarisk kontroll:

En arkeolog var närvarande vid den antikvariska kontrollen då fastigheten schaktades. Ytan kom att delas in i fem områden; A-E:

Omr. A

Utgjordes av sandig jord på underlag av berg, som sluttade åt öster. Berget kom på ca 1 meters djup under markytan i den Ö delen.

Omr. B

Hade fyllning som bestod av ett ca 0,25 meter tjockt matjordslager som därpå följdes av fin brun sand. Sanden var fyndbärande i det översta 0,20 meterna av lagret. Fynden bestod av rikligt med vitpatinerad flinta och var koncentrerade främst till södra delen av område B.

Omr. C

Var mycket omrört av sentida nedgrävning och utfyllnad. På ca 1,5 meters djup kom berg och ovanpå det var ett tunt lager lera. För övrigt: grusig sand.

Omr. D

Var fylld med grus. Området nedgrävdes till ca 0,3 meters djup och var relativt fuktigt i den nordvästra delen. Enstaka fynd av slagen flinta gjordes.

Omr. E

Djup:	Lagerföljd:
0-0,2 m	Matjord
0,2-0,5 m	Brungul spräcklig sand
0,5-0,7 m	Hårt packad sand (fuktig), med enstaka mindre stenar
0,7-ca 0,8 m	Lera
ca 0,8 m-	Berg

Inga fynd på område E

Provgrop 5

Djup:	Lagerföljd:
0-0,6 m	Humuslager, troligen påfört.
0,6-	Sandigt grus.

Fyndtomt.

Provgrop 6

Helt omrörd jord i samband med tidigare schaktning för VA-ledning.

Inga fynd.

Provgrop 7

Djup:	Lagerföljd:
0-0,25 m	Humuslager
0,25-0,35 m	Kulturlager, sandigt och grusigt.
0,35-0,5 m	Brun sand.

Inga fynd.

Provgrop 8

Djup:	Lagerföljd:
0-0,4 m	Fylld med lera men med mörkfärgad jord i del av gropen; eventuellt rest av kulturlager.

Enstaka fynd.

Provgrop 9

Djup:	Lagerföljd:
0-0,25 m	Humuslager.
0,25-0,3 m	Kulturlager, sandigt och grusigt.
0,3-	Brun stenigt grus.

Dåligt med fynd.

Provgrop 10

Djup:	Lagerföljd:
0-0,6 m	Omrörd jord från ledningsschaktning.

Inga fynd.

på fornlämningen St 145. På platsen påträffades sju redskap bl.a. en mikrolit och ett stycke med tillhuggning samt en kärna av äldre stenålders karaktär. Detta tillsammans med tidigare insamlat material pekar på en datering till äldre stenålder, med ett undantag där neolitikum finns representerad. Spår av kulturlager hittades vid undersökningarna som om det är samtida med fynden kan tyda på en längre tids boplatnutnyttjande under sen/tidigmesolitisk tid eller under neolitikum.

ANTI-KVARISK BEDÖMNING

Med de båda undersökningarnas avslutande anses ingen slutundersökning erforderlig.

LITTERATUR

Andersson, S, m.fl. 1978. Sorteringsschema för flinta. *Fyndrapporter*, s. 215-252.

Wigforss, J. 1976. Styrö 144. Boplatssområde, Stenålder. *Fyndrapporter*, s. 203-208.

Wigforss, J. 1976. Styrö 148. Boplatssområde, Äldre stenålder. *Fyndrapporter*, s. 209-220.

Fig. 1. Förundersökningsområdet markerat på blå kartan, skala 1:100 000.

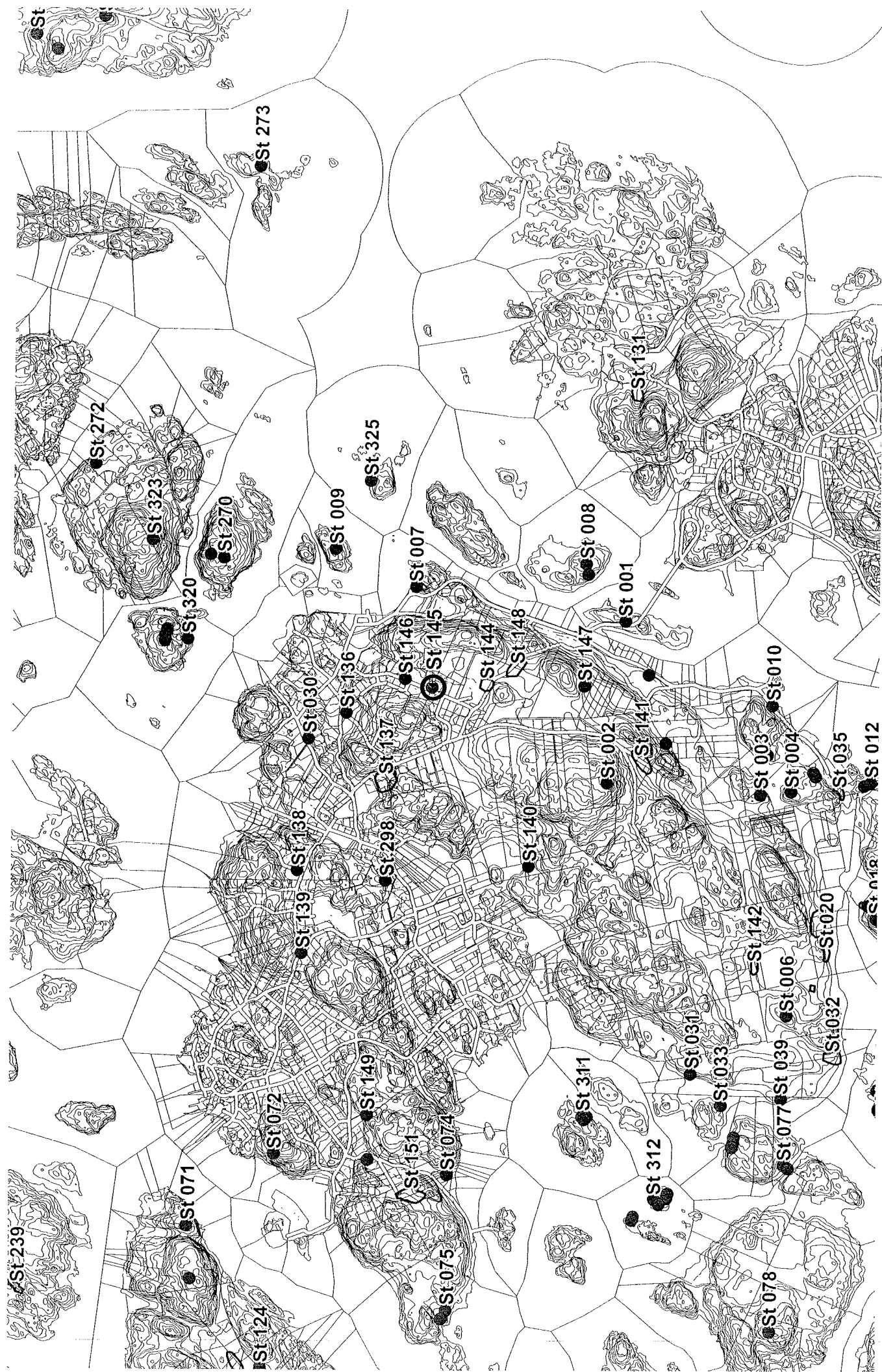

Fig. 2. Förundersökningsområdet markerat på karta över Göteborgs kommun, skala 1:10 000.

Fig. 3. Styrso 145 samt kringliggande fornlämningar. Fet linje markerar strandlinjen 25 meter över havet.

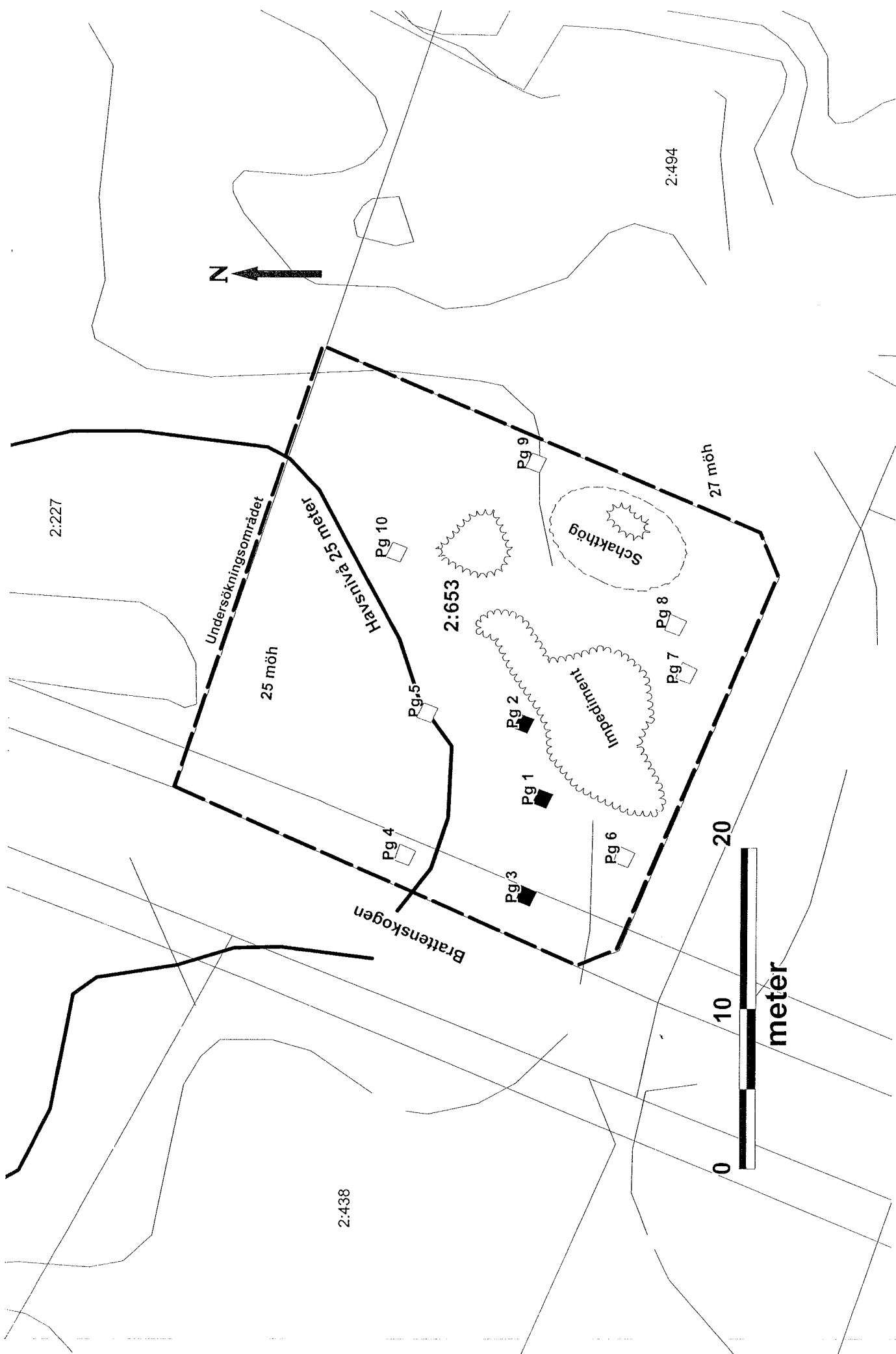

Fig. 4, Undersökningsområdet med grävda provgröpar (mörkfärgade = fyndförande).

Bilaga 1

Fyndtabell från förundersökningen och den antikvariska kontrollen.

1. Flinta

GSMA	Fynd nr	Omr	Redskap och kärnor	Avslag		Splitter		Övrig	
				st	g	st	g	st	g
980009:1	1	A	Stycke med tillhuggning, 1 st, 38 gr	12	133			26	222
980009:2	1	A							
980009:3	1	A							
980009:4	2	B	Avslag med retusch, 1 st, 2 gr	52	1078	1	1	57	672
980009:5	2	B	Spån, 1 st, 1 gr						
980009:6	2	B	Mikrospån, 1 st, 1 gr						
980009:7	2	B	Plattformsjärna C, 1 st, 19 gr						
980009:8	2	B	Övrig järna, 1 st, 146 gr						
980009:9	2	B							
980009:10	2	B							
980009:11	3	C							
980009:12	3	C							
980009:13	4	D							
980009:14	4	D							
980009:15	5	E							
980009:16	6	Pg 1	Mikrolit A, 1 st, 1 gr	7	78			28	58
980009:17	6	Pg 1							
980009:18	6	Pg 1							
980009:19	6	Pg 1		5	10			26	40
980009:20	7	Pg 2							
980009:21	7	Pg 2							
980009:22	8	Pg 3	Övrigt redskap, 1st, 9 gr	5	42			36	179
980009:23	8	Pg 3							
980009:24	8	Pg 3							

Fyndtabell 2. Övrigt material

Inv.nr	Fynd nr	Område	Föremål
980009:25	8	Pg 3	Kvarts, avslag